

Nr 1.

Ankom till riksdagens kansli den 26 januari 1937 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 4 § och 6 § 1 mom. lagen den 28 juni 1935 (nr 434) om folkpensionering.

Genom en den 13 januari 1937 till riksdagen avlämnad proposition, nr 14, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

L a g

angående ändrad lydelse av 4 § och 6 § 1 mom. lagen den 28 juni 1935 (nr 434) om folkpensionering.

Härigenom förordnas, att 4 § och 6 § 1 mom. lagen den 28 juni 1935 om folkpensionering skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

4 §.

Pensionsavgift erlägges ej av någon för år före det, under vilket han fyller aderton år, eller efter det, under vilket han fyllt sextiofem år, eller för år, för vilket han icke är i riket mantalsskriven. Pensionsavgift erlägges ej heller av person, som åtnjuter folkpension, invalidunderstöd eller blindhetsersättning eller är omhändertagen av allmänna fattigvården för varaktig försörjning. Från avgiftsplikt undantages likaledes den, som ej tidigare fått avgift sig påförd och som befinnes varaktigt arbetsoförmögen. Efter det avgiftsbelopp förfallit till betalning, medför dock varken inträffande av sådan omständighet som ovan nämnts eller dödsfall eller förlust av svenskt medborgarskap befrielse från skyldighet att erlägga detta belopp.

Beloppet av den pensionsavgift, som skall av envar avgiftspliktig årligen erläggas, utgör sex kronor eller, om han enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för året har taxerat belopp överstigande 600 kronor, en procent av det taxerade beloppet. Om avgiftspliktig är gift med annan avgiftspliktig och mantalsskriven såsom tillhörande samma hushåll som sin make, skola de för makarna så beräknade avgiftsbeloppen sammanläggas och skall vardera makens pensionsavgift utgöra hälften av det sammanlagda beloppet. Högsta pensionsavgift är 20 kronor.

Pensionsavgift, som — — — hela krontal.

6 §.

1 mom. På grund — — — av avgifterna.

Om den — — — påförda avgiftsbeloppet.

Därest i fall, som avses i 5 §, avgift för äkta makar erlagts med olika belopp, skall vardera maken tillgodoräknas hälften av det belopp, som sammanlagt inbetalts.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Beträffande de skäl, som ligga till grund för förslaget, får utskottet hänvisa till propositionen.

Propositionen innefattar förslag till ändring av 1935 års lag om folkpensionering i olika hänseenden.

Enligt 1 § i 1935 års lag skall, med vissa i 4 § första stycket angivna undantag, envar svensk medborgare erlägga pensionsavgifter. Enligt sistnämnda lagrum erlägges ej pensionsavgift av, bland andra, person, som åtnjuter folkpension eller invalidunderstöd eller är omhändertagen av allmänna fattigvården för varaktig försörjning.

I propositionen föreslås, att åtnjutandet av *blindhetsersättning* skall för vederbörande medföra befrielse från avgiftsplikt på sätt redan bestämts i fråga om folkpension och invalidunderstöd.

Beloppet av den pensionsavgift, som skall av envar avgiftspliktig årligen erläggas, utgör enligt 4 § andra stycket i 1935 års lag sex kronor eller, om han enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt har taxerat belopp överstigande 600 kronor, en procent av det taxerade beloppet. Högsta pensionsavgift är 20 kronor, dock att om avgiftspliktig är gift med annan avgiftspliktig och mantalsskriven såsom tillhörande samma hushåll som sin make, makarnas pensionsavgifter utan hinder därav må uppgå till sammanlagt 40 kronor. Pensionsavgift, som jämlikt dessa grunder ej skulle vara bestämd till helt antal kronor, skall enligt sista stycket i 4 § avrundas till närmast lägre hela krontal.

I 5 § föreskrives, att avgiftspliktig äkta make är ansvarig jämväl för andra maken påförd pensionsavgift för tid under äktenskapet, då makarna äro mantalsskrivna såsom tillhörande samma hushåll.

På grund av erlagda pensionsavgifter utgår enligt i 6 § 1 mom. första och andra styckena givna regler s. k. grundpension. Enligt tredje stycket i samma moment skola därvid i fråga om äkta makar avgifter, för vilka båda svara enligt 5 §, delas lika dem emellan såväl i vad avser påfört som beträffande erlagt belopp.

I 15 § föreskrives, att påföring av pensionsavgifter skall enligt de i 1 och 4 §§ angivna grunderna verkställas av den, som har att debitera kronouts kyl-

der. Enligt 17 § skola pensionsavgifterna uppbäras och redovisas i sammanhang med kronouppbörd.

Enligt 1913 års lag om allmän pensionsförsäkring har mantalsskrivningsförrättaren årligen för varje kommun uppgjort en särskild förteckning över samtliga i mantalsslängden upptagna personer i avgiftspliktig ålder samt tillställt taxeringsnämndens ordförande denna förteckning. Taxeringsnämnden har därefter för varje i förteckningen upptagen person beslutat, huruvida för året avgiftsplikt skulle åligga honom och vilka avgifter av honom borde erläggas, samt om dessa beslut gjort anteckningar i förteckningen. I denna ha sedermera vederbörande uppbördsmyndigheter haft att lämna redovisning rörande uppbörden och indrivningen av de påförda pensionsavgifterna, varefter förteckningen insänts till pensionsstyrelsen för att där ligga till grund för styrelsens anteckningar i kortregistret över de försäkrade rörande avgiftsbetalningen. Då avgifterna varit rent individuella såväl med hänsyn till påföringen som i fråga om erläggandet, har pensionsstyrelsen efter granskning av den i förteckningen lämnade redovisningen kunnat direkt å vederbörandes kontokort överföra förteckningens uppgifter rörande påförda och erlagda avgifter.

Enligt 1935 års lag skall däremot avgiftspåföringen ankomma på debiteringsförrättaren. Det bör sålunda åligga denne att i uppbördsboken och å kronodebetsedlarna ävensom i avgiftsförteckningen, vilken alltjämt torde bliva nödvändig i och för redovisningen till pensionsstyrelsen, anteckna de pensionsavgifter, som enligt bestämmelserna i 1 och 4 §§ skola erläggas av de avgiftspliktiga. För gifta personer måste bestämmandet av avgiftsbeloppet föregås av ett konstaterande, huruvida båda makarna äro avgiftspliktiga och mantalsskrivna såsom tillhörande samma hushåll. Är så förhållandet, gäller i fråga om avgifternas maximibelopp, att de tillsammans ej må överstiga 40 kronor.

Vid förarbetena till lagen om folkpensionering har man tänkt sig, att varje sålunda påförd pensionsavgift skulle uppbäras och redovisas särskilt för sig. Den uppdelning av såväl påförda som erlagda pensionsavgifter, som enligt 6 § 1 mom. sista stycket skall ske mellan avgiftspliktiga äkta makar, mantalsskrivna såsom tillhörande samma hushåll, skulle då ankomma på pensionsstyrelsen i samband med granskningen av redovisningen i avgiftsförteckningarna och avgifternas antecknande å vederbörandes kontokort. Även inom pensionsstyrelsen måste sålunda förekomma ett konstaterande av i vilka fall två avgiftspliktiga makar mantalsskrivits såsom tillhörande samma hushåll.

I propositionen föreslås den ändringen i 4 § andra stycket i lagen om folkpensionering, att den i lagen föreskrivna uppdelningen mellan äkta makar av påförda pensionsavgifter skall verkställas redan vid själva avgiftspåföringen i stället för först senare inom pensionsstyrelsen, varigenom visst dubbelarbete undviks. Den föreslagna omläggningen av sättet för avgiftspåföringen är enligt föredragande departementschefens uppfattning av huvudsakli-

gen arbetsteknisk natur och icke ägnad att innebära någon principiell rubbning av den nva folkpensioneringslagstiftningen.

Med avseende å 6 § 1 mom. sista stycket, som nu innehåller bestämmelse om delning mellan äkta makar av såväl påförda som erlagda pensionsavgifter, föreslås i propositionen sådan ändrad lydelse, som betingas av att delning i fråga om påfört belopp enligt förslaget skall verkställas redan på grund av föreskrift i 4 § andra stycket.

Lagrådet har lämnat lagförslaget utan erinran.

Utskottet.

Vid granskning av nu föreliggande lagförslag har utskottet icke funnit anledning till erinran mot detsamma och får därför hemställa,

att förevarande proposition måtte bifallas av riksdagen.

Stockholm den 26 januari 1937.

På andra lagutskottets vägnar:

SIGFRID HANSSON.

Vid ärendets behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Sigfrid Hansson, Linder, Tamm, P. Sandström, Heiding, Hagman, Sam Larsson* och *Norman*;

från andra kammaren: herrar *Hage, Olovson, Pettersson* i Hällbacken och *Sandström* i Sollefteå, fru *Nordgren*, fröken *Hesselgren*, fröken *Andersson* och herr *Nyblom*.